

spěvky ty zařazují se do rozpočtů zemských v souladu s rozpočtem fondu, při čemž se přihlíží k přeplatkům nebo nedoplatkům z let předchozích. Země vyplácejí tyto příspěvky fondu čtvrtletně pozadu. Potřebné prostředky mohou si země obstarati dlouhodobým úvěrem. Ostatní zájemníci, jako majitelé nemovitostí, živností, vodních děl, držitelé nebo uživatelé vodních práv, jímž provedené stavby prospějí nebo je ochrání od škod, jsou povinni přispěti ke stavebnímu nákladu přiměřenou částkou, která plyne do fondu. Na těchto příspěvcích není zúčastněna země. Takto se zájemníky sjednaná dohoda, která byla také potvrzena zemským úřadem, jest exekučním titulem. Nebylo-li by možno sjednati příspěvek zájemníků dohodou, určí jej, jakož i jeho výši, zemský úřad. Zájemníci mají možnost odvolání z tohoto výměru do 15 dnů k ministerstvu zemědělství, jako úřadu vodoprávnímu. Není-li zájemník spokojen s rozhodnutím správního úřadu o povinnosti přispěti na stavbu, má možnost domáhati se určení této povinnosti, resp. osvobození od tohoto příspěvku u soudu. Žalobu nutno podati do 90 dnů po dni, kdy rozhodnutí správního úřadu nabylo právní moci, když byly vyčerpány všechny opravné prostředky správního řízení, u soudu, v jehož obvodu má býti stavba prováděna.

Je-li zájemníkem stát, jest osvobozen od tohoto příspěvku, jde-li o práce úpravní nebo o splavnění řek. Rovněž země jest osvobozena od placení tohoto příspěvku, když přispívá na stavbu, jak vpředu uvedeno.

5. Projekty staveb, které má prováděti fond, nebo na nichž má míti účast, schvaluje předběžně ministerstvo veřejných prací, a příslušné vodoprávní řízení provádí vždy zemský úřad, ačli nepodléhá řízení podle zák. č. 66/1901 ř. z. pozměněného zákonem č. 333/1919 Sb. o příslušnosti ve věci stavby vodních cest. Řízení o těchto projektech vodocestných provádí ministerstvo veřejných prací v dohodě se zúčastněnými ministry podle toho, čí zájmů se projekt týká (zemědělských, průmyslových, živnostenských, obchodních). Toto ustanovení jest v zájmu zjednodušení a urychlení řízení. Totéž platí o projektech o stavbě vodních elektráren, které se zřizují v souvislosti se splavnovacími pracemi. Vodoprávní konsens vydává ministerstvo veřejných prací v dohodě s ministerstvem zemědělství, stavební povolení pak samo ministerstvo veřejných prací.

Vydáním tohoto zákona bylo umožněno dokončení mnohých národohospodářsky velmi důležitých staveb, mezi něž nutno v prvé řadě uvést Masarykovo zdymadlo na Labi u Střekova, zdymadla u Vraného a u Štěchovic na Vltavě s elektrárnami, urychleno splavnění a úprava středního Labe, dobudování přístavy na Dunaji v Bratislavě a v Komárně, přehrady na Chrudimce u Seče, na Dyji u Vranova, na Teplé u Karlových Varů atd.

Eduard Bazika.

Dodatek.

Od zpracování hesla do nynější doby nastaly značné změny v právním uspořádání obou fondů.

V důsledku událostí na podzim roku 1938 mělo dojíti podle zákona č. 299/38 Sb. k rozdělení prostředků určených k provádění vodohospodářských staveb a prostředky ty měly býti spravovány zvláště pro Čechy a Moravu a zvláště pro Slovensko. Avšak již vládním nařízením č. 383/1938 Sb. byly oba fondy dnem 31. prosince 1938 zrušeny. Závazky fondů vzniklé z uzavřených zápůjček byly převzaty státem jako společný státní dluh, kde jsou úrokovány a umořovány. Výjimku tvořily dluhy státního fondu pro vodohospodářské meliorace převzaté podle § 2, odst. 2. zákona č. 49/1931 Sb. Dluhy ty byly úrokovány a umořovány z prostředků státního rozpočtu podle jednotlivých zemí zvláště pro Čechy a Moravu a zvláště pro Slovensko. Potřebné prostředky byly zařazovány do rozpočtu příslušného zemědělského resortu. Leč i tento dluh byl podle vládního nařízení č. 348/1942 Sb. předán ředitelství státního dluhu a věřitelům vydány dlouhodobé dluhopisy t. zv. Protektorátu (§ 13). Nyní jsou umořovány z prostředků resortního rozpočtu pouze dluhy těch věřitelů, jichž dlužníci měli své sídlo na okupovaném území v roce 1938 německou říší.

Podle vládního nařízení č. 383/1938 Sb. jsou výdaje a příjmy zrušených fondů ode dne 1. ledna 1939 zařazovány do státního rozpočtu, a to zvláště pro Čechy a Moravu a zvláště pro Slovensko. Povinnosti třetích osob (zemí, okresů, obcí a ostatních místních zájemníků) proti zrušeným fondům přešly nezměněně na stát.

Oba fondy jako samostatné právnické osoby byly zrušeny, zůstala však zachována v platnosti ostatní ustanovení zákonů

a podle nich jsou i nadále vodohospodářské stavby prováděny. Pouze některá ustanovení zákonů nelze použít, a to ta, která byla bezprostředně spjata s povahou fondů jako samostatných právnických osob. Jsou to ustanovení o roční dotaci fondu ze státních prostředků, o možnosti uzavírání zápůjček fondu, o převodu pokladních zbytků fondů z jednoho roku do druhého. U zákona č. 49/1931 Sb. není povolován úrokový příspěvek podle §§ 15 a 16 zák. Stavby provedené podle zákona č. 50/1931 Sb. přešly hned 1. lednem 1939 do vlastnictví československého státu bez ohledu na dřívější ustanovení zákona. Rovněž odpadlo další opatřování úvěru fondem pro uskutečnění programu staveb pro léta 1942 a následující.

Další změna v kompetenci v nejvyšší instanci nastala vládním nařízením č. 208/1942 Sb. o nové organizaci některých ústředních úřadů (reorganizační nařízení). Podle § 1 tohoto nařízení bylo ministerstvo veřejných prací zrušeno a podle § 5, bod 3, nařízení přešly vodohospodářské stavby z ministerstva veřejných prací na ministerstvo dopravy a techniky. Do téhož ministerstva přešly podle § 10, bod 3, nařízení z ministerstva zemědělství také věci vodního hospodářství a vodního práva, jakož i zemědělské vodní stavby. Tímto nařízením byly oba druhy vodohospodářských staveb soustředěny v nejvyšší instanci v jediném ministerstvu.

Ústavním dekretem presidenta republiky č. 1/1945 Sb. o nové organizaci vlády a ministerstev v době přechodné ve znění ústavního zákona č. 153/1946 Sb. byly tyto vodohospodářské stavby až do upravení příslušnosti jednotlivých ministerstev zákonem přiděleny ministerstvu techniky.

Ačkoliv oba druhy vodohospodářských staveb jsou dnes soustředěny v jednom ministerstvu, přece vzhledem k různé povaze staveb nutno i nadále rozlišovati jednotlivé stavby podle ustanovení obou zákonů č. 49/1931 Sb. a č. 50/1931 Sb., protože stavby ty provádějí různí stavebníci, a odlišná jsou i ustanovení o úhradě stavebních nákladů a udržování hotových staveb. Jsou proto i nadále v platnosti oba zákony, jak č. 49/1931 Sb., tak i č. 50/1931 Sb. až na shora uvedené některé změny, které se hlavně u zákona č. 49/1931 Sb. nedotýkají stavebníka obzvláště v nejdůležitějších složkách, t. j. finanční úhrada stavebních nákladů a udržovací povinnost. Platí i nadále předpisy obou zákonů o tom, kdo tyto vodohospodářské stavby provádí,

o výši finanční účasti státu na stavbách, o výši jeho příspěvku ke stavbám, o povinných příspěvcích zemí a zájemníků jak k nákladům stavebním, tak i k udržovacím, a jak jsou tyto provedené stavby udržovány.

Rovněž byla zachována jak pro stavebníky, tak i zájemníky z finančního a tím i národohospodářského ohledu velmi důležitá ustanovení poplatková. Znění obou zákonů poskytuje stavebníkům mnohé poplatkové úlevy. Tato osvobození od kolků a poplatků požívají stavby prováděné státem anebo jím podporované od okamžiku povolení nebo zásadního příslibení státního příspěvku. Ministerstvo financí může povolit osvobození od kolků a poplatků pro tyto vodohospodářské stavby i když za povolení státního příspěvku nebylo žádáno nebo státní příspěvek na stavbu nebyl povolen. Tyto poplatkové úlevy mají za následek zlevnění vodohospodářských staveb.

Po skončení okupace převzaly úkoly zemských úřadů zemské národní výbory.

Konečně nutno upozorniti, že zákon č. 49/1931 Sb. byl na Slovensku zrušen a nahrazen zákonem ze dne 28. ledna 1941, č. 20 Sl. z., který dosud na Slovensku platí. Zákon ten navázal celkem jednak na zrušený zákon č. 49/1931 Sb. a na vývoj, který se jevil koncem roku 1938 při provádění vodohospodářských staveb za platnosti zákona č. 49/1931 Sb. Finanční účast státu jest přibližně stejná jako v zákoně č. 49/1931 Sb. stanovená účast fondu a země dohromady. V zákoně převládá snaha uhraditi stavební náklady dlouhodobými úvěry.

Rychlý vývoj poměrů u vodohospodářských staveb si vyžádá také změnu obou zákonů. Tato změna bude však prakticky uskutečnitelna až po přijetí nové ústavy a ustálení hospodářských poměrů, jak jest zřejmo z nynějšího znění obou zákonů.

Josef Hříbek.

Vojenství.

1. Část všeobecná. 1. Úvodní poznámky.
2. Co se rozumí brannou mocí. 3. Úkoly branné moci. 4. Několik poznámek k historii čsl. branné moci. 5. Postavení jednotlivých ústavních činitelů v poměru k branné moci. a) Zákonodárné sbory. b) President republiky (vrchní velitel branné moci). c) Vláda, předseda vlády a ministr národní obrany.
6. Velitelská a správní působnost orgánů branné moci. a) Pojmové vymezení. b) Velitelství branné moci. c) Vojenské úřady. 7. Správní řízení ve vojenských věcech. a) Všeobecné poznámky. b) Správní